

**Fisioteràpia en la Patologia de l'Aparell Locomotor
III**

Codi: 102980
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500892 Fisioteràpia	OB	3	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Javier Jiménez Marchal

Correu electrònic: Javier.Jimenez.Marchal@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Yaiza Calderon Gomez

Luis Daniel Paz del Rio

Prerequisits

És recomanable tenir els coneixements assolits d'Anatomia i Fisiologia de l'aparell locomotor, Fonaments en Fisioteràpia, Biomecànica, Patologia humana, Avaluació Clínica en Fisioteràpia de l'Aparell Locomotor i Fisioteràpia de l'aparell Locomotor I / II.

Objectius

L'assignatura es programa al tercer curs del Grau de Fisioteràpia i forma part del grup de les assignatures de Fisioteràpia de l'aparell Locomotor.

Les competències són:

Ser capaç de desenvolupar els coneixements adquirits en assignatures prèvies a l'àmbit clínic del tractament de patologies de l'aparell locomotor.

Ser capaç de realitzar una valoració funcional de la persona que pateix alguna patologia de l'aparell locomotor i poder elaborar un diagnòstic fisioterapèutic.

Saber plantejar els objectius terapèutics i elaborar un pla d'atenció fisioterapèutic.

Saber aplicar les diferents tècniques de fisioteràpia i ser capaç d'analitzar, adaptar i controlar els resultats.

Resoldre casos clínics susceptibles de tractament fisioterapèutic en l'àmbit de les afeccions del sistema múscul esquelètic.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Analitzar i sintetitzar.
- Aplicar els mecanismes de garantia de qualitat en la pràctica de la fisioteràpia, segons els criteris reconeguts i validats.
- Demostrar que té coneixement de la morfologia, la fisiologia, la patologia i la conducta de les persones, tant sanes com malaltes, en el medi natural i social.
- Demostrar que té prou coneixement dels mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutics, encaminats a la terapèutica clínica.
- Determinar el diagnòstic de fisioteràpia segons les normes i amb els instruments de validació reconeguts internacionalment.
- Dissenyar el pla d'intervenció de fisioteràpia d'acord amb els criteris d'adequació, validesa i eficiència.
- Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
- Integrar, a través de l'experiència clínica, els valors ètics i professionals, els coneixements, les habilitats i les actituds pròpies de la fisioteràpia per resoldre casos clínics concrets en l'àmbit hospitalari, extrahospitalari, i de l'atenció primària i comunitària.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Organitzar i planificar.
- Participar en l'elaboració de protocols assistencials de fisioteràpia basats en l'evidència científica i fomentar activitats professionals que dinamitzin la recerca en fisioteràpia.
- Prendre les decisions més adequades davant d'una situació determinada.
- Raonar amb sentit crític.
- Resoldre problemes.
- Valorar l'estat funcional del pacient considerant els aspectes físics, psicològics i socials.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar i sintetitzar.
3. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
4. Aplicar els mètodes, procediments i actuacions de la fisioteràpia en les diferents especialitats clíniques que tracten les afeccions de l'aparell locomotor.
5. Aplicar mètodes específics d'intervenció de fisioteràpia per promoure hàbits de vida saludables, en relació amb l'aparell locomotor, a través de l'educació per a la salut.
6. Comunicar fent un ús no sexista del llenguatge.
7. Definir els objectius generals i específics per a l'aplicació del tractament fisioterapèutic en alteracions de l'aparell locomotor.
8. Descriure i analitzar el moviment humà.
9. Descriure i analitzar els protocols assistencials de fisioteràpia basada en l'evidència en les alteracions del sistema musculoesquelètic.
10. Descriure i aplicar els procediments adequats de valoració de fisioteràpia, amb l'objectiu de determinar el grau d'afectació de l'aparell locomotor i la seva possible repercussió funcional.
11. Descriure les circumstàncies que condicionen les prioritats d'actuació en el tractament fisioterapèutic d'alteracions de l'aparell locomotor.
12. Descriure les guies de bona pràctica clínica aplicades a les alteracions de l'aparell locomotor.
13. Enumerar els diferents tipus de material i aparells que cal utilitzar en el tractament fisioterapèutic d'alteracions de l'aparell locomotor.
14. Establir hipòtesis diagnòstiques de fisioteràpia a través de casos clínics amb alteracions del sistema musculoesquelètic.
15. Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.

16. Identificar els canvis fisiològics i estructurals que es poden produir com a conseqüència de la intervenció de fisioteràpia en les alteracions de l'aparell locomotor.
17. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
18. Identificar les principals desigualtats de sexe/gènere presents a la societat.
19. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
20. Localitzar mitjançant la palpació en superfície els diferents músculs.
21. Organitzar i planificar.
22. Ponderar els riscos i les oportunitats de les propostes de millora tant pròpies com alienes.
23. Prendre les decisions més adequades davant d'una situació determinada.
24. Proposar formes d'avaluació dels projectes i accions de millora de la sostenibilitat.
25. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
26. Proposar noves maneres de mesurar l'èxit o el fracàs de la implementació de propostes o idees innovadores.
27. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
28. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i mediambientals.
29. Raonar amb sentit crític.
30. Resoldre casos clínics susceptibles de tractament fisioterapèutic en l'àmbit de les afeccions del sistema musculoesquelètic.
31. Resoldre problemes.
32. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.
33. Valorar les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

L'assignatura es centra en la fisioteràpia aplicada a les patologies de l'aparell locomotor, i en concret a la patologia del raquis: traumàtica, reumatològica, ortopèdica i degenerativa.

Teoria

TEMA 1: GENERALITATS DE L'ASSIGNATURA. (Docent: Javier Jiménez Marchal / Javier.Jiménez.Marchal@uab.cat)

Fonaments i conceptes de la disciplina visió de conjunt de la matèria. Objectius que es proposen. Presentació del programa. Tipus d'avaluació, seminaris.

TEMA 2: RECORDATORI ANATÒMIC I BIOMECÀNIC DEL RAQUIS. (Docent: Javier Jiménez Marchal / Javier.Jiménez.Marchal@uab.cat)

TEMA 3: FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA TRAUMÀTICA DEL RAQUIS. (Docent: Yaiza Calderon Gomez / Yaiza.Calderon@uab.cat)

3.1 Fisioteràpia en les lesions de parts òssies.

3.2 Fisioteràpia en les lesions de parts toves.

TEMA 4: FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA ORTOPÈDICA DEL RAQUIS. (Docent: Yaiza Calderon Gomez / Yaiza.Calderon@uab.cat)

4.1 Deformitats i anomalies del raquis.

4.2 Desviacions patològiques del raquis.

TEMA 5: FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA REUMÀTICA DEL RAQUIS (Docent: Javier Jiménez Marchal / Javier.Jiménez.Marchal@uab.cat)

5.1 Fisioteràpia en les artropaties mecàniques i degeneratives del raquis

5.2 Fisioteràpia en les artropaties inflamatòries del raquis

5.3 Fisioteràpia en la patologia de parts toves

TEMA 6: FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA ONCOLÒGICA DEL RAQUIS (Docent: Luis Daniel Paz del Rio / LuisDaniel.Paz@uab.cat)

TEMA 7: PRINCIPIS DE VALORACIÓ FUNCIONAL I EXERCICI TERAPÈUTIC DE RAQUIS (Docent: Luis Daniel Paz del Rio / LuisDaniel.Paz@uab.cat)

Pràctica

1.- ANATOMIA PALPATORIA

2.- TÈCNiques D'EXPLORACIÓ I DE TRACTAMENT DEL RAQUIS

Metodologia

Aquesta assignatura es basa en una docència teòrico-pràctica.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
PRÀCTIQUES DE LABORATORI (PLAB)	15	0,6	2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 20, 21, 30
TEORIA (TE)	30	1,2	4, 5, 8, 16, 20, 30
Tipus: Autònomes			
ELABORACIÓ DE TREBALLS	25	1	4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 20, 30
ESTUDI PERSONAL	40	1,6	2, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 16, 20, 21, 23, 29, 30
LECTURA D'ARTICLES / INFORMES D'INTERÈS	17	0,68	7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 20, 30
Recerca i tractament de la informació per completar les activitats dirigides	20	0,8	2, 15, 21, 23, 29, 31

Avaluació

L'avaluació FINAL de l'assignatura constarà de:

- Examen tipus test dels continguts impartits a les classes teòriques (25% pes de la nota final). Aquesta prova constarà de 40 preguntes tipus test (amb quatre opcions de resposta de les quals només una serà vàlida i les respostes mal contestades descomptaran 0,33). Les preguntes no contestades no restaran punts. Nota mínima per aprovar: 5.

- cas clínic, en el que caldrà establir objectius, concretar hipòtesis, proposar eines exploratòries per arribar a un diagnòstic en fisioteràpia i proposta de tractament terapèutic de fisioteràpia. (25% de la nota final) Per aprovar cal un 5 co a mínim.

- Una avaluació de tipus pràctic i/o tipus test mitjançant l'avaluació clínica objectiva i estructurada (35% pes de la nota final). L'estudiant ha d'aplicar el raonament clínic i/o realitzar alguna de les tècniques exploratòries i/o terapèutiques de fisioteràpia sobre les disfuncions o patologies comentades en els seminaris i les classes teòriques. En el cas que es realitzi tipus test, aquesta prova constarà de 10 preguntes de veritable o fals (les respostes correctes sumen 1 punt, les mal contestades descomptaran 1 punt i les no contestades no restaran). Nota mínima per aprovar: 5.

- Avaluació dels seminaris especialitzats: Exercicis d'avaluació associats als seminaris. Assistència als seminaris. Participació als seminaris. Realització de 1 treball relacionat als problemes o casos relacionats als seminaris, de forma grupal. Nota mínima per aprovar: 5.

El percentatge de cada part a la nota final de l'assignatura serà: 50% + 35% nota dels dos examens, 10% nota de presentació de recerca dels treballs científics i assistència/participació en els seminaris especialitzats 5%.

- L'assistència/participació (5% nota final) s'avaluarà de la següent manera: entre el 80%-100% d'assistència suposarà un 10. L'assistència per sota del 80% serà un 0.

Per aplicar-se aquests percentatges és imprescindible tenir un mínim de 5.00 als examens tipus test. En el cas de tenir una puntuació de 0,00 a les quatre parts de l'avaluació, l'alumne serà considerat NO AVALUABLE.

La qualificació final de l'assignatura tindrà una expressió numèrica, amb un decimal, a l'escala 0-10 i amb l'equivalència qualitativa d'acord amb els criteris de la UAB, de suspens, aprovat, notable i excel·lent (amb l'opció d'assolir la qualificació de Matrícula d'Honor).

El procediment de revisió de les proves s'ajustarà a la normativa vigent de la UAB i en tot cas serà de forma individual, prèvia sol·licitud per escrit en els terminis establerts.

Els estudiants que no hagin superat l'assignatura/mòdul per mitjà de l'avaluació continuada es podran presentar a un examen final o una prova final de recuperació. En el cas de no aprovar algú o el dos exàmens, es realitzarà un exàmen de recuperació amb les mateixes característiques morfològiques de la prova. Nota mínima per aprovar: 5. La nota màxima que podrà obtenir l'alumne serà un APROVAT.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació en classe i seminaris	5%	0	0	2, 7, 10, 13, 14, 15, 23, 29, 30, 31
Avaluació escrita mitjançant proves objectives: ítems d'elecció múltiple	25%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 33
Avaluació pràctica	35%	1	0,04	2, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 16, 20, 21, 23, 31
Cas clínic	25%	1	0,04	1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 29, 31, 32, 33
Entrega d'informe / treball escrit	10%	0	0	5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 20, 21, 30, 31

Bibliografia

- Hoppenfeld, RS. *Exploración física de la columna vertebral y las extremidades*. Ed. El Manual Moderno. 1979.

- Loudon, J. Bell, SL. Johnston, J. *Guía de valoración ortopédica clínica*. Ed. Paidotribo. 2001.
- Jurado, A. Medina, I. *Manual de Pruebas diagnósticas. Traumatología y ortopedia*. Ed. Paidotribo. 2002.
- Perry, Clayton R. *Manual de fracturas*. 2ª ed. Ed. McGrawHill. 2001.
- Craig Liebenson. *Manual de Rehabilitación de la columna vertebral*. Ed. Paidotribo. 1999.
- George V. Lawry. *Systematic musculoskeletal examination*. Ed. McGraw-Hill. 2011.
- Timothy W. Flynn. *The thoracic spine and rib cage: musculoskeletal evaluation and treatment*. Ed. Butterworth-Heinemann. 1996.
- Florence Peterson Kendall, Elizabeth Kendall McCreary. *Músculos, pruebas, funciones y dolor postural*. Ed. Marbán. 4ª ed. 2005.
- Kapandji, A. *Cuadernos de fisiología articular. 3 Tronco y Raquis*. 5ª ed. Barcelona: Masson. 1997.
- Karen S. Rucker, Andrew J. Cole, Stuart M. Weinstein. *Dolor Lumbar. Enfoque del diagnóstico y el tratamiento basado en los síntomas*. Ed. McGraw-Hill. 2003.
- Haaner-Becker R, Schoer D. *Manual de técnicas de fisioterapia. Aplicación en traumatología y ortopedia*. Barcelona: Paidotribo; 2001.
- Downie Cash. *Kinesiología en ortopedia y reumatología*. Médica Panamericana, Buenos Aires. 1996.
- *Enciclopedia Médico-Quirúrgica. Tratado de Kinesioterapia-Medicina Física*. Praxis Médica S.A. Madrid. 1995.
- M. R. Serra Gabriel, J. Díaz Petit, M. L. De Sande Carril. *Fisioterapia en traumatología, ortopedia y reumatología*. 2ª ed. Masson. 2003.
- Kottke Lehmann. KRUSEN *.Medicina Física y Rehabilitación. Tomos I, II y III*. Edit: Panamericana.
- Travel y Simons. *Dolor y disfunción miofascial*. 2ª Edición. Ed. Medica Panamericana, 2002

Programari

No cap software específic